

БАЈКА О ДЕЧАКУ И МЕСЕЦУ

(из књиге *Мале бајке*)

Како су се дечак и Месец нашли у једној бајци, високо над црном планином. Шта је дечак понео у свој сан. Где се заиграо, а где све лутао у нади да ће се попети на Месец, сазнаћеш кад прочиташ ову причу.

Многа су се чудеса дешавала на Земљи, свега су се људи на њој досетили, па се неки попеше и на Месец.

За тили час, крену и ова прича од ува до ува и обигра целу куглу. Једнога дана, стиже и у планинско село са девет кућа, у које би ретко кад и залутали гост бануо, а камоли каква вест издалека. Као да си у једно уво рекао, за трен ока уђе ова прича у свих девет кућа. Неки у њу повероваше, неки одмахнуше главом, али се и једни и други убрзо латише свога посла. Превртали су ашовима земљу, укуцавали понеки ексер у греде, доносили воду у тестијама.

Једино се дечак из седме куће, окружене великим воћњаком, најдуже замисли над овом причом.

Био је то дечак нејаког састава, плавокос, готово провидних ушију. И до сада се често скривао у дну дворишта и мислио неку своју мисао, али од овога часа, поче тамо и по читаве дане да борави. У време кад би се иза једне планине губило Сунце, а изнад друге помаљао Месец, дечак је упирао очи у његов беличаст круг уцртан у загаситом небу.

Гледајући нетремице у његову светлу површину, откривао је по њој неке благе, једва приметне мрље. И што је дуже зурио у њих, све више су му личиле на трагове стопа, а она прича коју је недавно чуо, постајала му је све истинија, а Месец све ближи.

Једва би га у ноћ, из куће, дозволи на починак.

Дечак је тада остављао Месец на небу, високо над црном планином, али чим би у кући заспао, враћао му се тај исти Месец у сан.

Једном, око поноћи, док се у сну окретао, зашушта мало јаче нова и крта, још неулегла слама на којој је лежао. Дечак се од тог шума трже из сна и отвори очи. Као никада дотад, кроз малено окно у зиду пробијао се у собу блештави сјај месечине и осветљавао, готово јаче него по дану, оскудну дрвенарију око постеље. Диже се полако са сламарице која је шуштала и довуче се тихим, босим кораком, до окна. Широко отворених зеница, послушкујући своје срце у грудима, које је ударало о ребра као детлић о дебло, посматрао је белу Месечеву куглу. Овога пута, била му је скоро на дохвату, сасвим ниско, у гранама најближе воћке у дворишту.

Да не разбуди укућане, дечак се нечујно извуче кроз отворени прозор и потрча према гранама дуње. У њима је као огроман, сазрели плод, висео Месец. Успуза се уз стабло, али тек са његовог врха примети да се Месец нечујно померио у гране једне друге воћке, у дно дворишта. Онда дечак брзо и тихо потрча према њој, али се Месец још брже и тише удаљи и са тог места. Заустави се сада у врху оgrade, на којој се већ данима жутео или беласао и понеки дулек, набоден на коље.

латити се посла – прихватити се посла, посветити се послу, предати се послу

ашов – гвоздена лопата за копање и риљање земље

тестија – земљани суд, крчаг за воду крушкастог облика са грлићем и дршком на којој је обично изведен сисак

сламарица (сламара) – велика навлака напуњена сламом, сламни душек

Дечаку се и Месец причини као огроман дулек.

Потрча према кољу, с надом да ће се овога пута и он, напокон, попети на Месец. Али како се приближавао огради, Месец је све више грабио ливадом и бивао даљи.

Тако је то трајало читаве ноћи...

Да је из села са девет кућа бар неко био будан, посматрао би најчудеснији приказ који се збио у овом забаченом пределу:

Као велики, светли точак, пео се Месец уз обронак планине.

Изгледало је као да га је неки невидљиви коњ вукао или наш дечак терао невидљивим штапом.

дулек – бундева, тиква

обронак – благо нагнута страна брда, планине, падина

Стеван Раичковић (1928–2007), песник, приповедач, есејиста, писац за децу. Рођен у месту Нересница, поред Кучева. Најпознатије збирке песама: *Дејиньсїво*, *Песма шишине*, *Балада о предвечерју*, *Камена усїаванка*, *Зайиси о црном Владимиру*, *Пролази реком лађа*, *Варке*, *Касно лешо* и друге.

- ✿ Каква је прича стигла у планинско село *са неких девеџи кућа*? О ком чудесу на земљи казује та прича? Јесу ли горди планинци поверовали у њу?
  - ✿ Прича је посебно дотакла душу једног дечака. Опиши дечаков изглед служећи се реченицама из приче. Шта на основу његовог изгледа закључујеш?
  - ✿ Дечак је необичног изгледа, али и понашања. Куда иде, где лута, о чему размишља док се *иза једне њланеџе љуби Сунце, а изнад грује њомаља Месец*?
  - ✿ Јунак ове приче не растаје се с Месецом ни у сну. Чиме га Месец изазива и мами? Зашто се дечак узбуди сваки пут кад угледа Месец?
  - ✿ Опиши сцену у којој дечак покушава да се попне на Месец. Шта си због његовог неуспеха осетио/ла:
    - а) тугу,
    - б) подсмех или
    - в) жељу да му се придружиш у том *њоходу*?
- Протумачи свој одговор.
- ✿ На коју те причу из 5. разреда подсећа ова прича? По чему су сличне, а по чему се разликују?
  - ✿ Како се завршавају бајке? Да ли је ово типична бајка?
  - ✿ Упиши у школску свеску лепе описе из приче. Састави песму или причицу с темом:
У њом часу занео ме Месец.